

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ โอกาสทางการศึกษาของผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา : กรณีศึกษา
บ้านวังจ้อม อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นางละเอียด สิงห์สุวรรณ

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาอนุกระบวน

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ	ลีสุวรรณ	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุสิต	ดวงสา	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยงยุทธ	เปลี่ยนผดุง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาโอกาสทางการศึกษาของผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ตลอดจนภูมิหลังและปัจจัยบางประการ อันได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อโอกาสทางการศึกษา กลุ่มประชากรเป้าหมายคือนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2528-2532 จำนวน 178 คน และผู้ปกครองที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านวังจ้อม หมู่ 4 ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

วิธีการศึกษาใช้วิธีการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยการสังเกตทั้งแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ ตลอดจนศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ข้อมูลทำไปพร้อม ๆ กับการรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 14 เดือน ใช้วิธีการแยกแยะข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่และสรุปผลการวิจัยนำมาเสนอในรูปการบรรยายเชิงวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่าโอกาสทางการศึกษาของผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาของประชากรกลุ่มเป้าหมายที่อาศัยอยู่ในชุมชนแห่งนี้ จำนวน 178 คน จำแนกโอกาสได้ดังนี้

1. โอกาสได้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในระบบโรงเรียน จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 41.01 เพศชาย 43 คน เพศหญิง 30 คน

2. โอกาสได้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นอกกระบบโรงเรียน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.06 เพศชาย 2 คน เพศหญิง 7 คน
3. โอกาสได้เรียนวิชาชีพนอกกระบบโรงเรียน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.12 เพศหญิงทั้ง 2 คน
4. โอกาสได้ฝึกอาชีพจากสถานประกอบการ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.49 เพศชาย 5 คน เพศหญิง 3 คน
5. โอกาสทางการศึกษาจากการบวชเณร จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 8.43 เพศชายทั้งหมด
6. โอกาสได้เรียนรู้จากการประกอบอาชีพ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 19.66 เพศชาย 14 คน เพศหญิง 21 คน
7. โอกาสได้เรียนรู้จากการช่วยผู้ปกครองทำงาน จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 20.22 เพศชาย 11 คน เพศหญิง 25 คน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อโอกาสทางการศึกษาหลังจากจบการศึกษาระดับประถมศึกษา แบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ปัจจัยภายในครอบครัว ประกอบด้วย ความสามารถทางการเรียนของเด็ก ความพร้อมด้านร่างกายและจิตใจของเด็ก จำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สภาพการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว และทัศนคติที่มีต่อการศึกษาของผู้ปกครอง ส่วนปัจจัยภายนอกครอบครัวนั้น ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการศึกษา กลุ่มอ้างอิง การแพร่กระจายข่าวสาร ที่ตั้งโรงเรียนหรือสถานศึกษาและบทบาทของครูแนะแนว

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้พบว่า โอกาสทางการศึกษาของประชากรในชนบท หลังจากที่ยังจบการศึกษาระดับประถมศึกษาแล้วมีด้วยกันหลายช่องทาง การเรียนรู้เกิดขึ้นทั้งในระบบโรงเรียนและนอกกระบบโรงเรียน เช่น การเรียนรู้จากครอบครัว จากชุมชน จากสังคม การที่บุคคลจะเลือกช่องทางการเรียนรู้อย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับภูมิหลังของครอบครัวและสภาพแวดล้อมทางสังคม

Thesis Title Educational Opportunity of Primary School Leavers :
A Case Study of Wang Jom Village, Chiang Dao District,
Chiang Mai Province

Author Mrs.La-iad Singhsuwan

M.Ed. Nonformal Education

Examining Committee

Assoc.Prof.Dr.Chukiat	Leesuwan	Chairman
Assist.Prof.Dr.Dusit	Duougsa	Member
Assist.Prof.Yongyutd	Plianpadung	Member

Abstract

The purposes of this research were to study the educational opportunities of the primary school leavers, their backgrounds and the determinants effecting their educational opportunities. Those determinants were such as economic status, social, cultural and environmental contexts. The target population consisted of two different groups. The first one was composed of 178 primary school leavers who had already completed their "Prathom-suksa 6" between 2528-2532 B.E. academic years, and the second one included their parents who lived in Wong Jom Village, Chiang Dao District, Chiang Mai Province.

The researcher employed participant and non-participant observations, and formal and informal interviews to collect field data. Additionally, data from relevant documents were gathered. In the

All rights reserved

meanwhile, the collected data were also analysed by means of data grouping and descriptive analysis during the data collection period lasting around 14 months.

The findings of this research may be concluded as follows :

1. The majority of the primary school leavers (73 people, 43 males and 30 females or 41.01 percent) had the opportunity to continue their secondary education in the formal education system.

2. Nine persons, 2 males and 7 females or 5.06 per cent of the total population continued their secondary education in nonformal education.

3. Two females (1.12 percent) furthered their study in the field of vocational nonformal education.

4. Eight persons, 5 males and 3 females (4.49 percent) had their training opportunity with a number of vocational enterprises.

5. Fifteen males (8.43 percent) were ordained and then took their learning opportunity whilst being Buddhist novices.

6. Thirty five persons, 14 males and 21 females (19.66 percent) took their advantages in learning from their own occupations.

7. Thirty six persons, 11 males and 25 females (20.22 percent) took their learning opportunities from working conditions with their guardians or parents.

Two main determinants effecting the educational opportunities of the population were internal-family and external-family determinants. The first one consisted of the children's abilities, their mental and physical readiness, number of relatives attending school, economic

situation of their families, social relationships within their families and their parents' attitudes towards education. The second determinant consisted of the expenditures on education, successful graduates' groups, information distributions, school location and roles of guidance teachers.

This study also found that there were various channels in the population's educational opportunities beyond their primary education level. Learning could derive from and within formal and nonformal education systems such as within the learners' family affairs, community and society. Selection of the most appropriate learning channels of each individual depended upon his or her family background and social contexts.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved